

Lengua Castellana y Literatura · 4.º ESO · Comunidad Valenciana

Cuadernillo de trabajo del profesorado: currículo oficial, secuenciación trimestral, situaciones de aprendizaje, rúbricas competenciales, DUA y comparativa autonómica frente al BOE.

Normativa Decreto 107/2022, de 5 de agosto

Generado 19/05/2026 17:41

19 Competencias	60 Criterios	170 Saberes
---------------------------	------------------------	-----------------------

Curso terminal de la etapa obligatoria con itinerarios diferenciados (académico y aplicado en algunas materias).
Marca la frontera entre quienes seguirán a Bachillerato y quienes optarán por FP o el mundo laboral.

Índice

1. Resumen normativo
2. Competencias específicas (explicadas)
3. Criterios de evaluación (con evidencia)
4. Saberes básicos (con actividad de aula)

1. Resumen normativo

Materia	Lengua Castellana y Literatura
Curso	4.º ESO
Comunidad Autónoma	Comunidad Valenciana
Decreto autonómico	Decreto 107/2022, de 5 de agosto
Particularidad	En la Comunidad Valenciana existe Valencià: Llengua i Literatura como materia obligatoria con currículo propio.

2. Competencias específicas

Lengua Castellana y Literatura

CE.1 · Describir y apreciar la diversidad lingüística del mundo a partir del reconocimiento de las lenguas del alumnado y la re...

TEXTO OFICIAL

Describir y apreciar la diversidad lingüística del mundo a partir del reconocimiento de las lenguas del alumnado y la realidad plurilingüe y pluricultural de España, analizando el origen y desarrollo sociohistórico de sus lenguas y las características de las principales variedades dialectales del español, para favorecer la

CE.2 · Comprender e interpretar textos orales y multimodales, recogiendo el sentido general y la información más relevante, ide...

TEXTO OFICIAL

Comprender e interpretar textos orales y multimodales, recogiendo el sentido general y la información más relevante, identificando el punto de vista y la intención del emisor y valorando su fiabilidad, su forma y su contenido, para construir conocimiento, para formarse opinión y para ensanchar las posibilidades de disfrute y ocio.

CE.3 · Producir textos orales y multimodales con fluidez, coherencia, cohesión y registro adecuado, atendiendo a las convencion...

TEXTO OFICIAL

Producir textos orales y multimodales con fluidez, coherencia, cohesión y registro adecuado, atendiendo a las convenciones propias de los diferentes géneros discursivos,

CE.4 · Comprender, interpretar y valorar textos escritos, con sentido crítico y diferentes propósitos de lectura, reconociendo ...

TEXTO OFICIAL

Comprender, interpretar y valorar textos escritos, con sentido crítico y diferentes propósitos de lectura, reconociendo el sentido global y las ideas principales y secundarias, identificando la intención del emisor, reflexionando sobre el contenido y la forma y evaluando su calidad y fiabilidad, para dar respuesta a necesidades e intereses comunicativos diversos y para construir conocimiento.

CE.5 · Producir textos escritos y multimodales coherentes, cohesionados, adecuados y correctos, atendiendo a las convenciones p...

TEXTO OFICIAL

Producir textos escritos y multimodales coherentes, cohesionados, adecuados y correctos, atendiendo a las convenciones propias del género discursivo elegido, para construir conocimiento y para dar respuesta de manera informada, eficaz y creativa a demandas comunicativas concretas.

CE.6 · Seleccionar y contrastar información procedente de diferentes fuentes de manera progresivamente autónoma, evaluando su f...

TEXTO OFICIAL

Seleccionar y contrastar información procedente de diferentes fuentes de manera progresivamente autónoma, evaluando su fiabilidad y pertinencia en función de los objetivos de lectura y evitando los riesgos de manipulación y desinformación, e integrarla y transformarla en conocimiento, para comunicarla desde un punto de vista crítico y personal a la par que respetuoso con la propiedad intelectual.

CE.7 · Seleccionar y leer de manera progresivamente autónoma obras diversas como fuente de placer y conocimiento, configurando ...

TEXTO OFICIAL

Seleccionar y leer de manera progresivamente autónoma obras diversas como fuente de placer y conocimiento, configurando un itinerario lector que evolucione en cuanto a diversidad, complejidad y calidad de las obras, y compartir experiencias de lectura, para construir la propia identidad lectora y para disfrutar de la dimensión social de la lectura.

CE.8 · Leer, interpretar y valorar obras o fragmentos literarios del patrimonio nacional y universal, utilizando un metalenguaj...

TEXTO OFICIAL

Leer, interpretar y valorar obras o fragmentos literarios del patrimonio nacional y universal, utilizando un metalenguaje específico y movilizando la experiencia biográfica y los conocimientos literarios y culturales que permiten establecer vínculos entre textos diversos y con otras manifestaciones artísticas, para conformar un mapa cultural, para ensanchar las posibilidades de disfrute de la literatura y para crear textos de intención literaria.

CE.9 · Movilizar el conocimiento sobre la estructura de la lengua y sus usos y reflexionar de manera progresivamente autónoma s...

TEXTO OFICIAL

Movilizar el conocimiento sobre la estructura de la lengua y sus usos y reflexionar de manera progresivamente autónoma sobre las elecciones lingüísticas y discursivas, con la terminología adecuada, para desarrollar la conciencia lingüística, para aumentar el repertorio comunicativo y para mejorar las destrezas tanto de producción oral y escrita como de comprensión e interpretación crítica.

CE.10 · Poner las propias prácticas comunicativas al servicio de la convivencia democrática, la resolución dialogada de los conf...

TEXTO OFICIAL

Poner las propias prácticas comunicativas al servicio de la convivencia democrática, la resolución dialogada de los conflictos y la igualdad de derechos de todas las personas, utilizando un lenguaje no discriminatorio y desterrando los abusos de poder a través de la palabra, para favorecer un uso no solo eficaz sino también ético y democrático del lenguaje.

CE.1 · 1. Competència específica 1. Multilingüisme i interculturalitat Descriure i apreciar la diversitat lingüística i cultura...

TEXTO OFICIAL

1. Competència específica 1. Multilingüisme i interculturalitat Descriure i apreciar la diversitat lingüística i cultural de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món, per mitjà del reconeixement de les llengües de l'alumnat i de la realitat multilingüe i intercultural de l'entorn, analitzant les característiques, l'origen i el desenvolupament sociohistòric de les dues llengües oficials i de les principals varietats lingüístiques, i combatent els prejudicis lingüístics. 2.1.1. Descripció de la competència La diversitat lingüística i cultural és una realitat present tant en la societat com en les aules valencianes. Per aquest motiu, les àrees lingüístiques tenen el repte d'abordar aquesta diversitat amb l'objectiu de promoure en l'alumnat el coneixement de les diferents llengües i varietats lingüístiques i de la cultura associada a aquestes. Al mateix temps, les classes de llengua han de servir per a educar l'alumnat en l'acceptació d'aquesta diversitat com un enriquiment personal, tot defugint prejudicis lingüístics o xenòfobs.

CE.2 · 2. Competència específica 2. Comprensió oral i multimodal Comprendre, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos ...

TEXTO OFICIAL

2. Competència específica 2. Comprensió oral i multimodal Comprendre, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos orals i multimodals propis dels àmbits personal, social, educatiu i professional, per mitjà de l'escolta activa, aplicant estratègies de comprensió oral, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat. 2.2.1. Descripció de la competència.

CE.3 · 3. Competència específica 3. Comprensió escrita i multimodal Comprendre, interpretar i valorar, de manera autònoma, text...

TEXTO OFICIAL

3. Competència específica 3. Comprensió escrita i multimodal Comprendre, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos escrits i multimodals propis dels àmbits personal, social, educatiu i professional, per mitjà de la lectura de textos, aplicant estratègies de comprensió escrita, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat. 2.3.1. Descripció de la competència 3.

CE.4 · 4. Competència específica 4. Expressió oral Produir missatges orals amb coherència, cohesió i adequació, fluïdesa i corr...

TEXTO OFICIAL

4. Competència específica 4. Expressió oral Produir missatges orals amb coherència, cohesió i adequació, fluïdesa i correcció, per mitjà de diferents suports i situacions de comunicació de l'àmbit familiar, social, educatiu o professional. 2.4.1. Descripció de la competència 4 L'expressió oral constitueix un instrument de primer ordre en el procés comunicatiu, i el desenvolupament d'aquesta implica la producció de missatges orals estructurats (coherència), articulats (cohesió) i adaptats a la finalitat i al registre requerit per a cada situació comunicativa (adequació). L'aprenentatge d'aquesta competència se centra tant en la construcció del discurs com en el contingut lingüístic, el control de la norma i la pronunciació, així com en els aspectes prosòdics que faciliten la comprensió del missatge.

CE.5 · 5. Competència específica 5. Expressió escrita i multimodal Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats,...

TEXTO OFICIAL

5. Competència específica 5. Expressió escrita i multimodal Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes emprant estratègies de planificació, textualització, revisió i edició. 2.5.1. Descripció de la competència 5 Ser competent en expressió escrita comporta saber utilitzar el registre adequat a la situació comunicativa (adequació), organitzar les idees amb claredat (coherència), enllaçar els enunciats en seqüències textuais cohesionades (cohesió) i respectar les normes gramaticals i ortogràfiques (correcció). Tot això, mentre s'incrementa de manera gradual tant la destresa d'utilitzar les paraules i estructures precises en els textos escrits, com la consciència sobre la qualitat, presentació, ètica i creativitat de la pròpia expressió. En aquest punt, cobra especial rellevància assegurar que l'alumnat empre un llenguatge no discriminatori i que siga, al seu torn, capaç de detectar i bandejar qualsevol abús de poder per mitjà de la paraula. Així mateix, adquirir aquesta competència específica implica considerar l'escriptura com un procés recursiu (individual o col·laboratiu) en el qual sempre són necessàries estratègies de planificació, textualització, revisió i edició, i en el qual es posen en joc múltiples coneixements lingüístics. Es tracta, per tant, d'una escriptura conscient i reflexiva, en la qual l'ús és cardinal per a l'aprenentatge.

CE.6 · 6. Competència específica 6. Interacció oral, escrita i multimodal Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, de ...

TEXTO OFICIAL

6. Competència específica 6. Interacció oral, escrita i multimodal Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, de forma progressivament autònoma, per mitjà de textos de complexitat creixent dels àmbits personal, social, educatiu i professional, utilitzant un llenguatge no discriminatori i estratègies bàsiques de comprensió, expressió i resolució dialogada de conflictes, de manera síncrona i asíncrona. 2.6.1. Descripció de la competència 6 La interacció oral, escrita i multimodal abasta la descodificació, la comprensió, la interpretació i l'expressió, de manera que propicia la construcció d'un discurs conjunt que utilitzarà els repertoris multilingües i interculturals de l'alumnat. La interacció supera la suma de les competències de comprensió i d'expressió, ja que s'utilitzen estratègies col·laboratives, com ara prendre el torn de paraula, cooperar i demanar aclariments, per a intercanviar informació en situacions comunicatives dels àmbits personal, social, educatiu i professional.

CE.7 · mediació oral, escrita i multimodal Mediar entre interlocutors aplicant estratègies d'adaptació, simplificació i reformu...

TEXTO OFICIAL

mediació oral, escrita i multimodal Mediar entre interlocutors aplicant estratègies d'adaptació, simplificació i reformulació del llenguatge per a processar i transmetre informació més elaborada en situacions comunicatives d'àmbit personal, social i professional. 2.7.1. Descripció de la competència 7 La mediació és l'activitat del llenguatge consistent a explicar i facilitar la comprensió de missatges o textos orals, escrits i multimodals entre interlocutors que no comparteixen el mateix codi.

CE.8 · lectura autònoma Llegir obres i textos de caràcter divers i de complexitat progressiva, seleccionats amb autonomia, i re...

TEXTO OFICIAL

lectura autònoma Llegir obres i textos de caràcter divers i de complexitat progressiva, seleccionats amb autonomia, i reflexionar sobre el perfil lector que es va configurant. 2.8.1. Descripció de la competència 8 El fonament d'aquesta competència específica és la motivació lliure per la lectura, des de l'interés personal de l'alumnat, de manera que es genere hàbit lector a partir d'experiències lectores positives i plaents. La lectura autònoma afavoreix l'ampliació del coneixement sobre el món i la interacció social amb altres lectors per tal de compartir les experiències lectores. L'aprenent ha de progressar en l'habilitat i el gust per les lectures de l'àmbit social, acadèmic, literari i dels mitjans de comunicació, en tipologies i funcions diferents i en formats multimodals, analògics i digitals, en un grau de complexitat creixent. Com a suport al gust per la lectura, es generen contextos de diàleg, de debat i d'intercanvi d'experiències que alimenten el descobriment de noves lectures. Són escenaris que el professorat ha de facilitar per mitjà del disseny de situacions d'aprenentatge que incentiven el foment lector i que incloguen activitats de compartició de les experiències lectores (fòrums de lectors, tertúlies i cercles de lectura) en diferents formats: oral, escrit i multimodal, en contextos analògics i també digitals. Els processos de lectura ajuden a organitzar les idees i a distingir els continguts rellevants. Permeten, també, el coneixement i l'aplicació de tipologies textuals i de gèneres discursius a la pràctica oral i escrita. L'èxit en la competència lectora és clau per a controlar l'accés a la informació en els processos de comprensió, reflexió i interpretació, i per a millorar la capacitat crítica. L'aprenent llig, reflexiona i interpreta a partir de les obres, i, a més, comparteix i socialitza les seues experiències lectores. Els circuits comunicatius actuals estan estretament relacionats amb les TIC; com a conseqüència, el coneixement i la iniciació en l'ús d'aplicacions de lectura, com també les plataformes digitals i Internet, seran un entorn favorable i necessari per a la pràctica lectora i l'intercanvi d'experiències lectores. Per tal de millorar la pròpia experiència lectora i d'assentar l'hàbit lector, s'hauria d'estimular l'ús de les biblioteques, tant les de l'àmbit educatiu com les públiques. A més, per a anar configurant de manera progressiva un perfil lector entre l'alumnat, caldria fomentar també la creació d'una biblioteca personal. D'altra banda, el desenvolupament de la personalitat, acompanyat d'un entorn en què la lectura és una activitat habitual i plaent, aporta a l'aprenent el bagatge cultural necessari per a un aprenentatge al llarg de la vida.

CE.9 · competència literària Llegir i produir textos literaris, contextualitzats en la cultura i la societat, com a font de pla...

TEXTO OFICIAL

competència literària Llegir i produir textos literaris, contextualitzats en la cultura i la societat, com a font de plaer i de coneixement. 2.9.1. Descripció de la competència 9 La competència literària aporta un gran potencial en l'objectiu d'assolir l'hàbit lector d'obres literàries, al llarg de la vida, dels àmbits formal i no formal. Ha d'orientar-se a la capacitat de lectura, comprensió, reflexió i producció d'obres literàries, per mitjà dels diversos gèneres (narrativa, poesia, teatre) i de la interpretació d'obres que permeten activar les emocions i conèixer la literatura en valencià, en castellà i universal, per mitjà d'autors i autores d'etapes cronològiques i moviments literaris rellevants. Cal preveure dues modalitats de lectura, la intensiva i l'extensiva. La lectura intensiva focalitza més el detall per a obtenir informacions i, com a conseqüència, és més pausada i analítica; la lectura extensiva segueix un ritme més àgil, fa servir textos més extensos o complets, de l'interés de l'alumne, i té un caràcter més lúdic.

3. Criterios de evaluación

Lengua Castellana y Literatura

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
1.1	CE.1	Reconocer y valorar las lenguas de España y las variedades dialectales del español, con atención especial a la del propio territorio, a partir de la explicación de su origen y su desarrollo histórico y sociolingüístico, contrastando aspectos lingüísticos y discursivos de las distintas lenguas, así como rasgos de los dialectos del español,	
1.2	CE.1	Identificar y cuestionar prejuicios y estereotipos lingüísticos adoptando una actitud de respeto y valoración de la riqueza cultural, lingüística y dialectal, a partir del análisis de la diversidad lingüística en el entorno social próximo y de la exploración y reflexión en torno a los fenómenos del contacto entre lenguas y de la indagación de los derechos lingüísticos individuales y colectivos.	
2.1	CE.2	Comprender el sentido global, la estructura, la información más relevante en función de las necesidades comunicativas y la intención del emisor en textos orales y multimodales de cierta complejidad de diferentes ámbitos, analizando la interacción entre los diferentes códigos.	
2.2	CE.2	Valorar la forma y el contenido de textos orales y multimodales de cierta complejidad, evaluando su calidad, su fiabilidad y la idoneidad del canal utilizado, así como la eficacia de los procedimientos comunicativos empleados.	
3.1	CE.3	Realizar exposiciones y argumentaciones orales de cierta extensión y complejidad con diferente grado de planificación sobre temas de interés personal, social, educativo y profesional ajustándose a las convenciones propias de los diversos géneros discursivos, con fluidez, coherencia, cohesión y el registro adecuado en diferentes soportes, utilizando de manera eficaz recursos verbales y no verbales.	
3.2	CE.3	Participar de manera activa y adecuada en interacciones orales informales, en el trabajo en equipo y en situaciones orales formales de carácter dialogado, con actitudes de escucha activa y estrategias de cooperación conversacional y cortesía lingüística.	
4.1	CE.4	Comprender e interpretar el sentido global, la estructura, la información más relevante y la intención del emisor de textos escritos y multimodales de cierta complejidad que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando las inferencias necesarias.	
4.2	CE.4	Valorar críticamente el contenido y la forma de textos de cierta complejidad evaluando su calidad y fiabilidad, así como la eficacia de los procedimientos lingüísticos empleados.	
5.1	CE.5	Planificar la redacción de textos escritos y multimodales de cierta extensión atendiendo a la situación comunicativa, al destinatario, al propósito y canal; redactar borradores y revisarlos con ayuda del diálogo entre iguales e instrumentos de consulta; y presentar un texto final coherente, cohesionado y con el registro adecuado.	
5.2	CE.5	Incorporar procedimientos para enriquecer los textos atendiendo a aspectos discursivos, lingüísticos y de estilo, con precisión léxica y corrección ortográfica y gramatical.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
6.1	CE.6	Localizar, seleccionar y contrastar de manera progresivamente autónoma información procedente de diferentes fuentes, calibrando su fiabilidad y pertinencia en función de los objetivos de lectura; organizarla e integrarla en esquemas propios, y	
6.2	CE.6	Elaborar trabajos de investigación de manera progresivamente autónoma en diferentes soportes sobre diversos temas de interés académico, personal o social a partir de la información seleccionada.	
6.3	CE.6	Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostenible y saludable de las tecnologías digitales en relación a la búsqueda y la comunicación de la información.	
7.1	CE.7	Leer de manera autónoma textos seleccionados en función de los propios gustos, intereses y necesidades, y dejar constancia del progreso del propio itinerario lector y cultural explicando los criterios de selección de las lecturas, las formas de acceso a la cultura literaria y la experiencia de lectura.	
7.2	CE.7	Compartir la experiencia de lectura en soportes diversos relacionando el sentido de la obra con la propia experiencia biográfica, lectora y cultural.	
8.1	CE.8	Explicar y argumentar la interpretación de las obras leídas a partir del análisis de las relaciones internas de sus elementos constitutivos con el sentido de la obra y de las relaciones externas del texto con su contexto sociohistórico, atendiendo a la configuración y evolución de los géneros y subgéneros literarios.	
8.2	CE.8	Establecer de manera progresivamente autónoma vínculos argumentados entre los textos leídos y otros textos escritos, orales o multimodales, así como con otras manifestaciones artísticas y culturales, en función de temas, tópicos, estructuras, lenguaje y valores éticos y estéticos, mostrando la implicación y la respuesta personal del lector en la lectura.	
8.3	CE.8	Crear textos personales o colectivos con intención literaria y conciencia de estilo, en distintos soportes y con ayuda de otros lenguajes artísticos y audiovisuales, a partir de la lectura de obras o fragmentos significativos en los que se empleen las convenciones formales de los diversos géneros y estilos literarios.	
9.1	CE.9	Revisar los textos propios de manera progresivamente autónoma y hacer propuestas de mejora argumentando los cambios a partir de la reflexión metalingüística e interlingüística con el metalenguaje específico.	
9.2	CE.9	Explicar y argumentar la interrelación entre el propósito comunicativo y las elecciones lingüísticas del emisor, así como sus efectos en el receptor, utilizando el conocimiento explícito de la lengua y el metalenguaje específico.	
9.3	CE.9	Formular generalizaciones sobre algunos aspectos del funcionamiento de la lengua a partir de la observación, la comparación y la transformación de enunciados, así como de la formulación de hipótesis y la búsqueda de contraejemplos, utilizando el metalenguaje específico y consultando de manera progresivamente autónoma diccionarios, manuales y gramáticas.	
10.1	CE.10	Identificar y desterrar los usos discriminatorios de la lengua, los abusos de poder a través de la palabra y los usos manipuladores del lenguaje a partir de la reflexión y el análisis de los elementos lingüísticos, textuales y discursivos utilizados, así como de los elementos no verbales de la comunicación.	
10.2	CE.10	Utilizar estrategias para la resolución dialogada de los conflictos y la búsqueda de consensos, tanto en el ámbito personal como educativo y social.	

Llengua Castellana i Literatura

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
1.1	CE.1	Identificar i valorar les llengües d'Espanya i del món, i les varietats lingüístiques de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana a partir de l'explicació del seu origen i del seu desenvolupament sociohistòric, contrastant aspectes lingüístics i discursius, així com els trets de les diferents varietats, en manifestacions orals, escrites i multimodals.	
1.2	CE.1	Mostrar interès per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, i valorar la seua importància com a llengua pròpia del territori.	
1.3	CE.1	Mostrar interès i respecte per les diverses varietats lingüístiques, identificant i contrastant les seues característiques principals i diferenciant-les d'altres varietats en diferents contextos d'ús.	
1.4	CE.1	Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'anàlisi de la diversitat lingüística de l'entorn, de les llengües en contacte i dels drets lingüístics individuals i col·lectius, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal.	
1.5	CE.1	Formular generalitzacions, amb progressiva autonomia, sobre aspectes del funcionament de les llengües, a partir de la manipulació, la comparació i la transformació d'enunciats, així com també de la formulació d'hipòtesis i la cerca d'exemples, fent ús del metallenguatge específic i consultant diccionaris, manuals i gramàtiques.	
2.1	CE.2	Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos orals i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat.	
2.2	CE.2	Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals i multimodals de coneixements complexos i ajustats a la situació comunicativa.	
2.3	CE.2	Extraure i interpretar informació (explícita i implícita) dels textos orals i multimodals, dels elements no verbals i dels elements prosòdics, així com identificar incongruències entre text i elements no verbals, i valorar de manera crítica i raonada els continguts, el propòsit del text i la intenció de l'emissor.	
3.1	CE.3	Llegir, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos escrits i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents propis de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat i l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.	
3.2	CE.3	Aplicar, de manera autònoma, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, obtenir informació literal, interpretar informació explícita i implícita i valorar de manera raonada i crítica els continguts, el propòsit de diferents textos i la intenció de l'emissor.	
3.3	CE.3	Identificar les tipologies textuals i els gèneres discursius, i reconèixer l'estructura complexa i el format dels textos i les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
3.4	CE.3	Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinença en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, en diferents textos multimodals en mitjans digitals, de manera autònoma, de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.	
3.5	CE.3	Aplicar, de manera autònoma, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció, gestió i edició de la informació, en diferents textos ampliar multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar i valorar la informació de fonts diverses, atenent el context i la intenció comunicativa, i utilitzar-la citant-ne les fonts i respectant els principis de propietat intel·lectual.	
4.1	CE.4	Produir, amb autonomia, discursos orals extensos sobre coneixements complexos ajustats situació a la situació comunicativa i als gèneres discursius de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, amb adequació, coherència i cohesió, manifestant una consciència crítica cap al tema.	
4.2	CE.4	Produir discursos orals amb fluïdesa, una bona pronunciació i entonació, utilitzant de manera eficaç els elements prosòdics, els recursos no verbals i diferents suports audiovisuals que reforcen les idees expressades i que captin l'atenció del receptor.	
4.3	CE.4	Efectuar produccions orals amb un registre formal, un llenguatge no discriminatori i un vocabulari ric i ajustat a la norma, fent ús d'expressions idiomàtiques, amb un domini òptim de la morfosintaxi, i reflexionant sobre la llengua, el seu ús i el propòsit comunicatiu.	
4.4	CE.4	Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, de manera autònoma, sobre temes d'interés acadèmic, personal o social, calibrant-ne la fiabilitat i pertinència, i reelaborarla i comunicar-la de manera creativa adoptant un punt de vista crític i respectant els principis de propietat intel·lectual.	
5.1	CE.5	Produir, de manera autònoma, textos escrits i multimodals complexos de gèneres discursius de l'àmbit personal, social, educatiu i professional que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció.	
5.2	CE.5	Utilitzar un llenguatge no discriminatori i detectar, de manera autònoma, els usos manipuladors de la llengua durant el procés de composició escrita.	
5.3	CE.5	Utilitzar, durant el procés d'escriptura, de manera reflexiva i autònoma, i utilitzant metallenguatge, els coneixements lingüístics textuais i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge.	
5.4	CE.5	Planificar, textualitzar, revisar i editar, de manera autònoma, durant el procés d'escriptura, estratègies utilitzant les estratègies necessàries de manera precisa.	
6.1	CE.6	Interactuar oralment, amb autonomia, sobre coneixements complexos ajustats a la situació comunicativa de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, per mitjà de diferents suports, utilitzant un vocabulari ric, correcte i no discriminatori, i implicant-se de manera activa i reflexiva amb una actitud dialogant i d'escolta per a la construcció d'un discurs comú consensuat.	
6.2	CE.6	Identificar i rebutjar, de manera autònoma, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.	
6.3	CE.6	Utilitzar estratègies, de manera autònoma, per a la gestió dialogada de conflictes en l'àmbit personal, educatiu i social.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
6.4	CE.6	Interactuar en textos escritos i multimodals complexos de manera asíncrona i síncrona amb autonomia, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, amb adequació, coherència, cohesió, correcció i un vocabulari ric i no discriminatori.	
7.1	CE.7	Mostrar interés per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, sobre assumptes diversos de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.	
7.2	CE.7	Comprendre, comunicar, descriure i parafrasejar textos d'una certa complexitat en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).	
7.3	CE.7	Seleccionar i aplicar, de manera autònoma, estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües del seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).	
8.1	CE.8	Llegir obres diverses i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, seleccionant de manera autònoma els que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.	
8.2	CE.8	Deixar constància del propi itinerari lector i cultural, explicant els criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i les experiències lectores.	
8.3	CE.8	Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu i social, i relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural.	
9.1	CE.9	Llegir i escoltar fragments literaris i obres completes, de manera autònoma, tenint en compte els interessos de l'alumne.	
9.2	CE.9	Interpretar la informació rellevant de les obres literàries, de manera autònoma, i aportar conclusions amb reflexió i visió crítica.	
9.3	CE.9	Establir, de manera progressivament autònoma, vincles entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals, o bé amb altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics o estètics, mostrant, a més, implicació i resposta personal del lector en la lectura.	
9.4	CE.9	Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant els recursos retòrics fonamentals, el metallenguatge i les característiques dels gèneres, de manera autònoma.	
9.5	CE.9	Crear textos literaris (relats breus, dramatitzacions, poemes, cançons) aplicant els recursos literaris adequats a cada gènere, de manera autònoma.	
9.6	CE.9	Organitzar i participar en manifestacions literàries, recitals i representacions teatrals. Annex IV / Anexo IV	

4. Saberes bàsics

Lengua Castellana y Literatura

Saberes bàsics del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Estratègies per a adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació	
2	Tipologies textuals i gèneres discursius	
3	Gèneres discursius propis de l'àmbit professional: el currículum, la carta de motivació i l'entrevista de treball	
4	Propietats textuals: coherència, cohesió i adequació	
5	Estratègies de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori	
6	Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció	
7	Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació •	
8	Xarxes socials i mitjans de comunicació. Etiqueta digital	
9	Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa	
10	Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals	
11	Anàlisi de la imatge i elements paratextuals dels textos iconicoverbals i multimodals	
12	Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: notes, esquemes, mapes conceptuals, resums	
13	Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats, amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència	
14		
15		
16		

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
17	Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses	
18	Ús de models per a analitzar, valorar, reorganitzar i sintetitzar la informació en esquemes propis	
19	Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual	
20	Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals	
21	Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació	
22	Subbloc 2.3. Reflexió sobre la llengua: CE1, CE2, CE3, CE4, CE5 i CE7	
23	La implicació de l'emissor en els textos	
24	L'expressió de la subjectivitat en textos •	
25	Adequació del registre a la situació de comunicació •	
26	Cohesió : connectors textuais temporals, explicatius, d'ordre i de contrast, distributius, de causa, de conseqüència, de condició i d'hipòtesi	
27	Cohesió: mecanismes de referència interna gramaticals	
28	(substitucions pronominals) i lèxics (nominalitzacions i hiperònims de significat abstracte, sinònims, repeticions i el·lipsis)	
29	Ús coherent de les formes verbals en els textos	
30	Correlació temporal en la coordinació i subordinació	
31	d'oracions	
32	Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels	
33	textos	
34	Ús de diccionaris, manuals de consulta i correctors en suport analògic o digital	
35	Els signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seua relació amb el significat	
36	Observació, comparació i manipulació d'estructures lingüístiques	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
37	Estratègies per al contrast i la transferència entre les	
38	Diferències i interseccions entre llengua oral i llengua	
39	escrita en situacions comunicatives	
40	La llengua com a sistema i les seues unitats bàsiques •	
41	Formes gramaticals i funcions sintàctiques	
42	Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple. Observació i transformació d'enunciats i ús de la terminologia sintàctica	
43	Procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria gramatical	
44	Procediments d'adquisició i formació de paraules: els canvis en el seu significat	
45	Les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors en funció del context i el propòsit comunicatiu Subbloc 2.4. Comunicació i interacció oral	
46	G1: Comprensió oral: C2, C6 i C7 Estratègies de comprensió oral: sentit global del text i relació •• entre les seues parts, selecció i retenció de la informació rellevant	
47	Valoració de la forma i el contingut del text •• G2: Expressió oral: C4, C6 i C7	
48	• Discursos orals en situacions comunicatives de caràcter formal	
49	• Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal. Deliberació oral argumentada	
50	• Adequació a l'audiència i al temps d'exposició	
51	Planificació, producció i revisió de textos orals i multimodals ••	
52	• Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal	
53	Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de ••	
54	G3: Interacció oral: C6 i C7 Estratègies d'escolta activa, assertivitat i resolució dialogada •• dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
55	Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter •• formal i informal	
56	Estratègies de cortesia lingüística i cooperació •• conversacional	
57	Subbloc 2.5. Comprensió escrita: C3, C6 i C7 Estratègies de comprensió abans de la lectura: coneixements	
58	previs, objectius de lectura, hipòtesis per mitjà d'informació paratextual, tipologia, gènere i estructura del text	
59	Estratègies de comprensió durant la lectura: coherència	
60	interna del text, inferències, sentits figurats i significats no explícits	
61	Estratègies de comprensió després de la lectura: tema, tesi, idea principal, arguments, intenció de l'autor i organització del contingut	
62	Valoració de la forma i el contingut del text	
63	Subbloc 2.6. Expressió escrita i multimodal: C5, C6 i C7	
64	Estratègies del procés d'escriptura i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció	
65	Aplicació de les normes ortogràfiques i gramaticals. Propietat lèxica	
66	Presentació cuidada de les produccions escrites	
67	Elements gràfics i paratextuals	
68	Interaccions escrites en situacions comunicatives de caràcter	
69	formal i informal	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Identitat lectora: selecció d'obres variades i lectura autònoma, consciència i verbalització dels propis gustos	
2	Identitat lectora: valoració crítica dels textos i sobre la pròpia pràctica de lectura	
3	Expressió de l'experiència lectora i de diferents formes	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
4	d'apropiació i recreació dels textos llegits	
5	Ús de la biblioteca escolar i pública. Circuit literari i lector	
6	Participació en actes culturals	
7	Estratègies per a la recomanació de les lectures •	
8	Obres rellevants del patrimoni literari nacional i universal i de la literatura actual, inscrites en itineraris temàtics o de gènere, que incloguen la presència d'autores i autors	
9	Estratègies de construcció compartida de la interpretació de les obres. Converses literàries	
10	Lectura i comprensió de textos literaris: estructura, aspectes formals, recursos estilístics i retòrics	
11	Estratègies d'utilització d'informació sociohistòrica, cultural i artística bàsica per a construir la interpretació de les obres literàries	
12	Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos, orals, escrits o multimodals, i manifestacions artístiques i culturals, i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges. Elements de continuïtat i ruptura	
13	Estratègies per a interpretar obres i fragments literaris tenint en compte els valors culturals, ètics i estètics presents en els textos Lectura amb perspectiva de gènere	
14	Lectura expressiva, dramatització i recitació dels textos tenint en compte els processos de comprensió, apropiació i oralització implicats	
15	Planificació i creació de textos a partir de l'apropiació de les	
16	convencions del llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, transformació, continuació)	

Llengua Castellana i Literatura

Saberes bàsics del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
---	---------------	-----------------------------------

1	Estratègies per a adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació	
2		
3	Tipologies textuals i gèneres discursius	
4	Gèneres discursius propis de l'àmbit professional: el currículum, la carta de motivació i l'entrevista de treball	
5	Propietats textuals: coherència, cohesió i adequació	
6	Estratègies de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori	
7		
8	Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge,	
9	autoavaluació i autocorrecció	
10	Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació •	
11	Xarxes socials i mitjans de comunicació. Etiqueta digital	
12	Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa	
13	Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals	
14	Anàlisi de la imatge i elements paratextuals dels textos iconoverbals i multimodals	
15	Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: notes, esquemes, mapes conceptuals, resums	
16	Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats, amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència	
17	Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses	
18	Ús de models per a analitzar, valorar, reorganitzar i sintetitzar la informació en esquemes propis	
19	Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual	

20	Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals	
21	Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació	
22	Subbloc 2.3. Reflexió sobre la llengua: CE1, CE2, CE3, CE4, CE5 i CE7	
23	La implicació de l'emissor en els textos	
24	L'expressió de la subjectivitat en textos •	
25	Adequació del registre a la situació de comunicació •	
26	Cohesió : connectors textuais temporals, explicatius, d'ordre i de contrast, distributius, de causa, de conseqüència, de condició i d'hipòtesi	
27	Cohesió: mecanismes de referència interna gramaticals	
28	(substitucions pronominals) i lèxics (nominalitzacions i hiperònims de significat abstracte, sinònims, repeticions i el·lipsis)	
29	Ús coherent de les formes verbals en els textos	
30	Correlació temporal en la coordinació i subordinació	
31	d'oracions	
32	Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels	
33	textos	
34	Ús de diccionaris, manuals de consulta i correctors en suport analògic o digital	
35	Els signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seua relació amb el significat	
36	Observació, comparació i manipulació d'estructures lingüístiques	
37	Estratègies per al contrast i la transferència entre les	
38	Diferències i interseccions entre llengua oral i llengua	
39	escrita en situacions comunicatives	
40	La llengua com a sistema i les seues unitats bàsiques •	
41	Formes gramaticals i funcions sintàctiques	

42	Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple. Observació i transformació d'enunciats i ús de la terminologia sintàctica	
43	Procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria gramatical	
44	Procediments d'adquisició i formació de paraules: els canvis en el seu significat	
45	Les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors en funció del context i el propòsit comunicatiu Subbloc 2.4. Comunicació i interacció oral	
46	G1: Comprensió oral: C2, C6 i C7 Estratègies de comprensió oral: sentit global del text i relació •• entre les seues parts, selecció i retenció de la informació rellevant	
47	Valoració de la forma i el contingut del text •• G2: Expressió oral: C4, C6 i C7	
48	• Discursos orals en situacions comunicatives de caràcter formal	
49	• Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal. Deliberació oral argumentada	
50	• Adequació a l'audiència i al temps d'exposició	
51	Planificació, producció i revisió de textos orals i multimodals ••	
52	• Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal	
53	Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de ••	
54	G3: Interacció oral: C6 i C7 Estratègies d'escolta activa, assertivitat i resolució dialogada •• dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere	
55	Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter •• formal i informal	
56	Estratègies de cortesia lingüística i cooperació •• conversacional	
57	Subbloc 2.5. Comprensió escrita: C3, C6 i C7 Estratègies de comprensió abans de la lectura: coneixements	
58	previs, objectius de lectura, hipòtesis per mitjà d'informació paratextual, tipologia, gènere i estructura del text	

59	Estratègies de comprensió durant la lectura: coherència	
60	interna del text, inferències, sentits figurats i significats no explícits	
61	Estratègies de comprensió després de la lectura: tema, tesi, idea principal, arguments, intenció de l'autor i organització del contingut	
62	Valoració de la forma i el contingut del text	
63	Subbloc 2.6. Expressió escrita i multimodal: C5, C6 i C7	
64	Estratègies del procés d'escriptura i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció	
65	Aplicació de les normes ortogràfiques i gramaticals. Propietat lèxica	
66	Presentació cuidada de les produccions escrites	
67	Elements gràfics i paratextuals	
68	Interaccions escrites en situacions comunicatives de caràcter	
69	formal i informal	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Identitat lectora: selecció d'obres variades i lectura autònoma, consciència i verbalització dels propis gustos	
2	Identitat lectora: valoració crítica dels textos i sobre la pròpia pràctica de lectura	
3	Expressió de l'experiència lectora i de diferents formes	
4	d'apropiació i recreació dels textos llegits	
5	Ús de la biblioteca escolar i pública. Circuit literari i lector	
6	Participació en actes culturals	
7	Estratègies per a la recomanació de les lectures •	
8	Obres rellevants del patrimoni literari nacional i universal i de la literatura actual, inscrites en itineraris temàtics o de gènere, que inclouen la presència d'autores i autors	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
9	Estratègies de construcció compartida de la interpretació de les obres. Converses literàries	
10	Lectura i comprensió de textos literaris: estructura, aspectes formals, recursos estilístics i retòrics	
11	Estratègies d'utilització d'informació sociohistòrica, cultural i artística bàsica per a construir la interpretació de les obres literàries	
12	Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos, orals, escrits o multimodals, i manifestacions artístiques i culturals, i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges. Elements de continuïtat i ruptura	
13	Estratègies per a interpretar obres i fragments literaris tenint en compte els valors culturals, ètics i estètics presents en els textos Lectura amb perspectiva de gènere	
14	Lectura expressiva, dramatització i recitació dels textos tenint en compte els processos de comprensió, apropiació i oralització implicats	
15	Planificació i creació de textos a partir de l'apropiació de les	
16	convencions del llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, transformació, continuació)	

5. Rúbrica orientativa 1-4

Nivel	Descriptor	Uso docente
1	Inicial: evidencia incompleta o con errores de base.	Refuerzo guiado y nueva evidencia breve.
2	En proceso: cumple parte del criterio con ayuda o imprecisiones.	Feedback específico y práctica focalizada.
3	Adecuado: cumple el criterio con autonomía suficiente.	Consolidación y transferencia.
4	Excelente: domina, justifica y transfiere el criterio.	Ampliación o reto competencial.

Este documento es una ayuda de trabajo generada por Corrigiendo.es a partir de datos curriculares oficiales estructurados y de un enriquecimiento didáctico sintetizado con IA (Gemini). Revisa siempre la normativa vigente de tu administración educativa antes de incorporarlo literalmente a documentos administrativos del centro.